

Men det her handler overhovedet ikke om økonomi. Hvad amterne vil bruge på musik, er de i deres gode ret til at bruge og prioritere. Det handler om, hvorvidt man obligatorisk skal nedsætte et udvalg eller ej. Lad os lige få fat i proportionerne her. Og i sidste ende, uanset om man var tvunget til at have et udvalg eller ej, er det jo op til amtsrådet at beslutte sig til, hvordan man prioriterer musikken økonomisk, strukturelt, politisk. Så spring lige op og fald ned her! Jeg tror ikke på, at det får de store konsekvenser. Hvis amterne gerne vil have det frivilligt, så lad dem da.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

## Afstemning

**Den fg. formand** (Inge Dahl-Sørensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

### 4) Første behandling af lovforslag nr. L 65: Forslag til lov om ændring af museumsloven og lov om regionale faglige kulturmiljøråd. (Frivilliggørelse af museumsråd).

Af kulturministeren (Brian Mikkelsen).  
(Fremsat 6/11 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

## Forhandling

**Eyvind Vesselbo** (V):

Med dette forslag gøres det nu frivilligt for amterne, Københavns og Frederiksberg Kommuner og Bornholms Kommune at nedsætte et museumsråd.

Som det fremgår af forslaget, er hensigten med forslaget, at kommunerne skal have større frihed til at løse opgaverne så godt og effektivt som muligt til gavn for borgerne.

Igen her vil det være en stor misforståelse, hvis man opfatter forslaget som et forslag til eller et ønske om at nedlægge museumsrådene,

tværtimod. Vi er af den opfattelse, at frivilligheden gør den enkelte kommune mere ansvarlig over for de beslutninger, der skal træffes på det område.

Vi opfatter det heller ikke som et spørgsmål om at nedprioritere museumsområdet, tværtimod. Derfor kan vi støtte forslaget, og her taler jeg også på De Konservatives vegne. Vi mener nemlig, at det har betydning for engagementet, at kommunerne selv kan bestemme, om de vil tage beslutningen om at nedsætte museumsrådene.

De foreslåede ændringer for kulturmiljørådene kan vi også støtte, da det er en direkte konsekvens af, at det nu foreslås at gøre museumsrådene frivillige. Det er jo på nuværende tidspunkt museumsrådene, som tager initiativ til oprettelsen af kulturmiljørådene, og det er ikke rimeligt, at oprettelsen af kulturmiljørådene skal være afhængig af, om regionen har oprettet et museumsråd.

Forslaget ligger som det forrige forslag i forlængelse af de anbefalinger, der er kommet fra Udvalget vedr. kommunale råd og nævn mv., der blev nedsat som led i regeringens aftale med de kommunale partier om kommunernes økonomi for 2003.

**Arne Toft** (S):

Med frivilliggørelsen af amtsmuseumsrådene er der grund til at frygte, at den samlede indsats for bevaring af kulturarven regionalt vil lide skade.

Da der fortsat skal være en koordinering mellem museerne, anbefaler jeg på det stærkeste at opretholde amternes forpligtelse til at oprette museumsråd.

Museumsrådene såvel som de regionale kulturmiljøråd er værdifulde organer, der er med til at sikre kulturhistoriens plads i den fysiske planlægning, et forhold, som den nye museumslov har sikret nye rammer for. I den situation stiller vi os uforstående over for, at man kan forestille sig at undvære de råd, der skal koordinere det regionale arbejde.

Lovforslaget vil efter al sandsynlighed afstedkomme en mere kompliceret og uoverskuelig museumsstruktur med betydelige regionale forskelle.

Det kan meget vel tænkes at medføre et øget ressourceforbrug i den centrale forvaltning med hensyn til koordinering af de enkelte museers ansvarsområder.

Rent økonomisk har ordningen med museumsrådene og kulturmiljørådene været ekstremt billig. Hvis kommunerne fremover skal købe sig til en tilsvarende rådgivning på kulturmiljøområdet hos private rådgivere, vil kommunernes udgifter være helt anderledes høje.

Kl. 14.35

Frivilliggørelsen kan tænkes at friste amterne til at nedprioritere samarbejdsrelationerne og den fælles bevaringsindsats museerne imellem. Da det statslige tilskud til driften af amtsmuseumsrådene jo ikke længere er øremærket til dette formål, men er en del af bloktilskuddet, er det meget sandsynligt, at nogle amter vil ofre denne del af deres i forvejen minimale engagement i de regionale kulturaktiviteter.

Hvis det foreliggende forslag gennemføres, vil det efter min opfattelse virke mod hensigten, idet den nuværende overskuelighed og enkelhed opløses til fordel for en struktur, som er uoverskuelig, og hvor man mangler viden om museernes kompetence.

Med ganske få undtagelser er samtlige høringsvar afvisende over for regeringens forslag. Gør det ikke et fagligt indtryk?

Amterne er blandt de myndigheder, kulturmiljørådet skal rådgive. Hvis rådets eksistens bliver afhængig af amtsrådenes velvilje, kan deres uafhængighed i sådanne sager drages i tvivl. Det vil i givet fald mindske rådets uafhængighed og evne til kritisk at tage del i og præge museumsdebatten. Jeg ved godt, at det er fristende for ministeren at fjerne endnu en kritisk røst inden for kulturområdet, når regeringen har foretaget så mange besparelser, men jeg må igen mane til besindighed.

Så meget mere uheldigt forekommer det, når der i Kulturministeriets rapport om bevaring af kulturarven lægges op til et øget samarbejde mellem museerne med henblik på en bedre udnyttelse af ressourcerne, højnelse af kvaliteten og en øget bevaringsindsats. Hvorfor ændre ved velfungerende regionale råd? Er det ministerens hensigt at komme af med nogle råd og nævn? Jeg ved godt, at regeringen jubler, når man lukker nogle råd og nævn, men i dette tilfælde piller man ved et velfungerende system.

Man må stille sig undrende over for fremsættelsen af forslaget netop nu, hvor vi afventer Strukturkommissionens rapport om Danmarks fremtidige administrative struktur. De kommende år kan der ske forandringer, der vil medføre behov for justeringer af gældende lov på disse

områder. Det er næppe hensigtsmæssigt at haste lovgivningen igennem.

Vi skal huske på, at de foreslåede ændringer omkring de regionale faglige kulturmiljøråd ikke vil være nødvendige. Den eneste motivation for dette lovforslag er regeringens ideologiske program om at indføre frivillighed og forenkling. Forenkling i dette lovforslag medfører tværtimod en besværliggørelse og en kompliceret struktur.

Socialdemokratiet kan ikke tilslutte sig regeringens lovforslag, vi kan ikke være med til frit valg for enhver pris.

Jeg skal fra den radikale ordfører, som ikke kan være til stede, meddele, at De Radikale ikke kan stemme for forslaget.

#### **Louise Frevert (DF):**

Dette lovforslag er ligeledes et eksempel på, at det vil være mest hensigtsmæssigt at lægge så meget som muligt ud til kommunernes selvvaltning og frie valg. Det er helt i Dansk Folkepartis ånd, da vi mener, at kommunerne er bedst til at vurdere de fleste nærdemokratiske ting, da de selvfølgelig har mest kendskab til deres lokalområde. Sagt på en anden måde: Vi mener ikke, at man skal lovgive om alting, det ville i længden blive en centralistisk styring, som er stik imod den frihedselskende ånd, som Dansk Folkeparti har.

Det er også min bedste overbevisning, at hvis man mener, at der er behov for at oprette museumsråd lokalt, så vil man oprette dem.

Jeg er dog ikke så bange for, at selve funktionen ikke kan varetages, hvis man ikke nedsætter et museumsråd i regionen, for så vil Kulturarvsstyrelsen i sin koordinering af museernes virksomhed efter behov kunne inddrage de lokale myndigheder og de enkelte museer i regionen direkte; det gør mig tryk. Ligeledes er der jo efterhånden et vældig godt samarbejde på tværs af organiseringen af museerne, da arbejdet er blevet lettet en hel del efter digitaliseringens indtog også i denne branche, og der er en meget hurtigere og lettere kommunikation regionerne og museerne imellem.

Desuden skal man hele tiden holde sig for øje, at ved nedlæggelsen af museumsrådene er det jo ikke et spørgsmål om, at man lovgiver om, at de ikke mere skal eksistere, tværtimod. Vi lægger ansvaret ud og siger, at hvis behovet er derude i regionerne, så skal man oprette rådene.

(Kort bemærkning).

**Arne Toft (S):**

Må jeg spørge fru Louise Frevert: Mener Dansk Folkeparti ikke, at de eksisterende museumsråd og kulturmiljøråd har ydet et betragteligt arbejde inden for bevaring af den danske kulturarv?

Kl. 14.40

(Kort bemærkning).

**Louise Frevert (DF):**

Jo, det er da fuldstændig rigtigt, det er også derfor, vi mener, at de skal være frivillige.

(Kort bemærkning).

**Arne Toft (S):**

For mig er det svært at forstå, når nogle mennesker har en ekspertviden inden for det område her og yder en god indsats, hvorfor man så vil nedlægge den mulighed, når man nu erkender, at de gør en god indsats. Sæt nu, amterne ikke vil nedsætte rådene, så forsvinder den her gode indsats jo.

(Kort bemærkning).

**Peder Sass (S):**

Som tidligere formand for et amtsmuseumsråd må jeg spørge fru Louise Frevert, hvorledes man egentlig tror, det er muligt, at amterne fortsat kan lave det, der hedder bevaringsplaner for vores kulturarv, når man gør tingene frivillige.

Der er et modsætningsforhold, når man bringer det her forslag frem, for det strider imod den planlægning, hvor man ønsker, at der skal være det, der hedder bevaringsplaner i amterne.

(Kort bemærkning).

**Louise Frevert (DF):**

Det her er jo en gentagelse af historien, for det er i princippet fuldstændig det samme forslag som det forrige forslag.

Til hr. Arne Toft: Ekspertisen og kompetencen forsvinder jo ikke. Det, der lige præcis er formålet med det her lovforslag, er jo, at det er frivilligt, og hvis man ønsker at nedsætte et råd, så gør man det. Men det er jo ikke ensbetydende med, at man ikke vil gøre det.

Det er jo ikke os og regeringen, der har brugt ordet nedlægge, det er Socialdemokraterne. Det har vi ikke sagt noget om. Vi har sagt, at det er frivilligt for interessenterne selv at finde ud af at nedsætte et nyt råd. Så derfor er det ikke os, der taler om nedlæggelse. Og hvis det fungerer så rimeligt og godt, mon ikke man så i virkeligheden vil fortsætte i samme ånd?

Vi bryder os ikke om tvang. Det kan godt være, at Socialdemokraterne bryder sig om tvang, fordi de går ind for centralisme, men det gør vi ikke. Vi vil gerne have et frivillighedsprincip, der bliver effektueret ude i landet, og det er bl.a. en af grundene til, at vi synes, at det her er et strålende forslag.

Til hr. Peder Sass: Det vil jo være en gentagelse at sige det samme til hr. Peder Sass og svare på hr. Peder Sass' spørgsmål, for den funktion, som varetages derude, kan jo lige så nemt blive varetaget på nuværende tidspunkt med det nye lovforslag.

**Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):**

Hr. Arne Toft for en tredje og sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

**Arne Toft (S):**

Det er svært for mig at forstå, at noget, der fungerer godt nu, nogle råd, der gør et godt stykke arbejde, ønsker man at nedlægge. Så siger fru Louise Frevert: Det kan da være, det fortsætter. Jamen hvad nu, hvis det ikke fortsætter?

Jeg vil godt spørge fru Louise Frevert: Det er jo således, at Udvalget vedr. kommunale råd og nævns konklusioner er bevæggrunden for lovforslaget, og udvalget har i rapporten understreget, at de opgaver, som råd og nævn varetager, fortsat skal løses; tror fru Louise Frevert, at administrationen og udgifterne herved bliver mindre, og tror fru Louise Frevert, at opgaven kan løses lige så godt som nu, hvis amterne vælger at lade være med at nedsætte rådene?

(Kort bemærkning).

**Peder Sass (S):**

Det kan ikke være ukendt for fru Louise Frevert, at museumsvesenet her i landet er delvis ejet af amterne, andre steder er det ejet af kommunerne, og endnu andre steder er der tale om helt private museer. Der er altså tale om et meget kompliceret område, når man skal samarbejde om at lave museumsplaner.

Det er normalt, når man bevæger sig væk fra noget, der er lovgivningspligtigt, til noget, der skal styrke dette fællesskab, at man spørger, hvordan man så laver det her på en fornuftig måde. Nu gør man det frivilligt, og så kommer spørgsmålet: Når man bevæger sig mod noget, der bliver lovpligtigt, forlanger kommuner og amter DUT-kompensation; nu gør man tingene frivillige, og er det så tanken, at man nu med det

her forslag vil kræve penge tilbage fra amter og kommuner, fordi man nu gør det frivilligt?

Kl. 14.45

(Kort bemærkning).

**Louise Frevert (DF):**

Jeg siger mange tak for belæringen om, hvordan det hele hænger sammen i museumsverdenen. Jeg er glad for, at Socialdemokraterne kan forklare det heroppe fra talerstolen. Tusind tak for det.

Men så tror jeg også, at takken stopper, for hr. Peder Sass står faktisk heroppe og argumenterer for, at man skal nedsætte et råd – dette er også et svar til hr. Arne Toft, for jeg er nødt til samlet at svare de socialdemokratiske ordførere – men det vil jo være et mistillidsvotum til lokalpolitikere, hvis man ikke gav dem et ansvar.

Jeg mener i virkeligheden, at man med det her lovforslag giver lokalpolitikere ude i landet et stort ansvar med hensyn til selv at kunne træffe de beslutninger og dispositioner, som de i virkeligheden har brug for og lyst til at foretage. Derfor tror jeg ikke, at der ved, at man har frivillighedsprincippet i forbindelse med at effektuere nedsættelsen af et råd, skulle være noget, der gjorde, at man ville nedlægge – for at bruge Socialdemokraternes ord – rådene derude, tværtimod. Jeg tror, at hvis behovet er der, vil man også nedsætte dem, og ellers vil funktionen, som jeg sagde det i min ordførertale, kunne blive varetaget på anden måde.

**Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):**

Så er det hr. Ole Sohn som ordfører.

**Ole Sohn (SF):**

Det er jo for så vidt en meget interessant debat, vi har, både den, vi har under det her punkt, og den, vi havde under det foregående punkt, nemlig hvordan regeringen og Dansk Folkeparti kan bruge ufattelig mange positivt ladede ord for at dække over en begrænsning, en indskrænkning, af demokratiet.

Det får mig til at tænke på en af finanslovaftalerne, hvor man i forhold til en nedskæring af boligydelsen, boligstøtten, kalder det en behovsafhængig opregulering.

Her kalder man en indskrænkning af museumsrådene for et frivillighedsprincip og en styrkelse af det museale arbejde ude i amterne, når det i virkeligheden dækker over, at man som regering – sammen med Dansk Folkeparti, den

flertalskonstellation vi har – reelt ønsker at nedprioritere det amtslige museale arbejde.

Det gør selvfølgelig – det synes jeg må være ret oplagt – at konklusionen må være, at vi er imod det, fordi vi ønsker, at man skal styrke museumsarbejdet, på samme måde som vi synes, at man skal styrke musikarbejdet ude i regionerne.

Skal man endelig sige noget processuelt, så burde regeringen også i den her sammenhæng have ventet med at komme med et udspil, til man havde fået Strukturkommissionens resultat på plads. Men heller ikke det har bidt på regeringen.

Så med de bemærkninger skal jeg bare meddele, at SF heller ikke kan støtte dette forslag.

(Kort bemærkning).

**Peder Sass (S):**

Jeg kunne tænke mig at stille hr. Ole Sohn, som jo er meget vidende på det her område, et spørgsmål, der handler om, at staten jo har en overordnet forpligtelse med hensyn til det, der hedder vores kulturarv – alt, hvad der findes i jorden osv., skal jo indberettes til Nationalmuseet – og når nu man nedlægger eller har mulighed for at nedlægge, for at bruge et sådant udtryk, disse amtsmuseumsråd, hvorledes forestiller hr. Ole Sohn sig så, at staten kan få løst sine forpligtelser, når man ikke har et organ, man kan samarbejde med på det regionale niveau?

(Kort bemærkning).

**Ole Sohn (SF):**

Nu er jeg ikke religiøs, men man må bede til guderne om, at amterne agerer anderledes, end regeringen forestiller sig, og at de fastholder amtsmuseumsrådene, for ellers får staten et problem, idet forudsætningen for, at staten kan udføre sit kulturarvsarbejde, er, at man har nogle regionale samarbejdspartnere. I hvert fald er det med til at smidiggøre arbejdet, og hvis man nedlægger de amtslige museumsråd, giver det øgede problemer for styringen af det museale arbejde, og det vil også give Kulturarvsstyrelsen flere problemer.

Også ud fra en saglig begrundelse fatter jeg ikke, at regeringen er kommet med forslaget, så det styrker bare min argumentation for, at her bør man stemme nej.

**Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):**

Så er det hr. Mogens Nørgård Pedersen som ordfører.

**Mogens Nørgård Pedersen (KD):**

Vi finder den samme logik og de samme bevæggrunde bag ønsket om at frivilliggøre museumsrådene som bag det foregående lovforslag, L 64, om frivilliggørelsen af amtsmusikudvalgene.

Den politiske interessevaretagelse bag såvel L 64 som L 65 ville vække langt mindre utilfredshed, hvis den bare var understøttet af en reel undersøgelse af, hvilke forventninger man kunne have til disse råds og nævns fremtidige eksistens. Det er den imidlertid ikke, og det finder Kristendemokraterne problematisk.

Kl. 14.50

Jeg kan godt forstå, hvis det vækker harme hos de folk, der gør et prisværdigt stykke arbejde, hvad enten det er i amtsmusikudvalgene, i amtsmuseumsrådene eller i kulturmiljørådene, at der løbende fra regeringens side sættes spørgsmålstejn ved deres eksistensgrundlag og det arbejde, der bliver gjort. Mener kulturministeren, at det arbejde, amtsmuseumsrådene og kulturmiljørådene foretager sig på nuværende tidspunkt, er overflødigt?

Frivillighedsprincippet kan medføre en svækkelse af de koordinerende arbejder på området. Der er en reel risiko for, at lovændringen vil medføre en mere differentieret og skæv fordeling af de kræfter og initiativer, der skal sikre bevaringen af den danske kulturarv regionalt. Det er dybt uheldigt set i lyset af de anbefalinger, kulturministeren selv kom med i sin kulturrapport tidligere på året.

Jeg vil tillade mig at sætte spørgsmålstejn ved den mulige administrative effektivisering, som kulturministeren mener at man kan få ved indførelsen af frivillighedsprincippet. Flere af høringssvarene understreger, at lovforslaget vil virke såvel fagligt som økonomisk kontraproduktivt for både museumsarbejdet og enkelte amter og for Kulturarvsstyrelsen. Det er værd at tage med i overvejelserne.

Det er samtidig uheldigt, at man med det fremsatte lovforslags § 2, stk. 1, lægger op til en styringsmodel, hvor der kan sås tvivl om uafhængigheden og habiliteten ved de rådgivende organers råd og vejledning. Ud fra princippet om den demokratiske styringskæde er det ikke rimeligt at gøre de fremtidige kulturmiljøråd afhængige af amtsrådenes forgodtbeholdende.

Man kan kun foranlediges til at tro, at det, regeringen egentlig lægger op til, er en reducere af fagligheden i rådene til fordel for en politisering. Derfor skal jeg på vegne af Kristendemokraterne, da vores ordfører på området, fru Bo-

dil Kornbek, ikke kunne være til stede, meddele, at vi ikke kan støtte forslaget.

**Kulturministeren (Brian Mikkelsen):**

Lad mig igen som ved det forrige lovforslag starte med at takke ordførerne for deres indlæg og vurdering af forslaget om at gøre det frivilligt for amtskommuner og visse kommuner at nedsætte museumsråd. Som bekendt skal også dette forslag gennemføre anbefalingen fra Udvalget vedr. kommunale råd og nævn, der blev nedsat som led i regeringens aftale med de kommunale parter om kommunernes økonomi for 2003.

Forslaget vil gøre det frivilligt for amterne og Københavns og Frederiksberg Kommuner at nedsætte et museumsråd. Hensigten med forslaget er, at kommunerne skal have en større grad af frihed til at løse opgaven så effektivt som muligt til gavn for borgerne.

Forslaget går således ikke ud på at nedlægge museumsrådene. Det eneste, forslaget handler om, er, at amterne og de omtalte kommuner nu selv kan bestemme, om de vil nedsætte museumsråd til at varetage opgaven med at samordne og fremme museumsarbejdet i regionen og varetage samarbejdet med staten om fælles museumsanliggender.

Med hensyn til de foreslåede ændringer for kulturmiljørådene er det en direkte konsekvens af, at det foreslås at gøre museumsrådene frivillige – museumsrådene, som i den gældende ordning er initiativtagere til oprettelsen af kulturmiljørådene. Det er ikke hensigtsmæssigt at lade oprettelsen af et kulturmiljøråd afhænge af, om der i regionen er oprettet et museumsråd. Og der er ikke tilsigtet en ændring i sammensætningen af kulturmiljørådene, da medlemmerne fortsat udpeges blandt den samme faglige kreds som hidtil.

Med hensyn til de bemærkninger, der også var under det forrige forslag, om timingen af lovforslaget i forhold til Strukturkommissionens arbejde, skal jeg bemærke, at overvejelserne om den fremtidige regionale struktur ikke ændrer ved regeringens principielle holdning om, at amter og kommuner som udgangspunkt skal have frihed til at afgøre, hvilke råd og nævn der ønskes nedsat.

(Kort bemærkning).

**Arne Toft (S):**

Jeg har forstået på debatten, at grunden til, at man fremsætter de forslag her, har baggrund i, at man godt ved, at amter og kommuner ønsker

at opretholde rådene, fordi de fungerer godt. Det, man så kunne spørge om, er, om det så er sådan, hvis der er nogle amter, der ikke gør det, at vores museumsverden og kulturarv kommer til at fungere dårligere.

Kl. 14.55

Jeg vil stille et spørgsmål, som jeg synes er principielt. Hvis nu et amt vedtager at oprette et museumsråd, betyder det så også, at det er det museumsråd, som foranstalter nedsættelsen af et kulturmiljøråd, hvis man ønsker det? Eller kunne man tænke sig, at amtet nedsætter et museumsråd, men forbeholder sig ret til uden om rådet selv at nedsætte et kulturmiljøråd?

(Kort bemærkning).

**Kulturministeren** (Brian Mikkelsen):

Udgangspunktet for arbejdet er jo, at vi tror på, at hvis der er en frivillig indsats bag, så bliver det en bedre indsats; så er kommunerne mere motiverede, og amterne er mere motiverede.

Det nytter jo ikke noget, at man bare opretholder et råd, hvis der ikke er motivation bag. Hele sammenhængen med kulturmiljørådet har jeg forklaret i form af, at det jo ikke er hensigtsmæssigt med en sådan udpegning og en sådan videreføring, når vi gør dem frivillige.

Hvis der er yderligere tekniske spørgsmål til det, skal jeg nok svare på dem i udvalget.

(Kort bemærkning).

**Arne Toft** (S):

Med hensyn til kulturmiljørådet kan vi tage det i udvalget. Men med hensyn til museumsrådet, hvor ministeren siger, at amterne og kommunerne så er mere motiverede, vil jeg gerne sige, at det, amterne og kommunerne har gjort, jo netop er at udpege nogle eksperter, som er motiverede. Det her er jo ikke et område, som et amtsråd og et byråd går særlig stærkt op i. De har pr. tradition nedsat et museumsråd, fordi det har fungeret godt.

Nu kommer man så og siger, at det er frivilligt, og vi ved alle sammen, at der helt sikkert er nogle kommuner og nogle amter, der siger, o.k., så undlader vi det. Det vil sige, at vi tager ekspertisen væk fra nogle museer, som i forvejen er skåret meget, meget ned.

De henvendelser, jeg har fået, er fra f.eks. § 16-museer, der praktisk talt ikke er i stand til at holde åbent, fordi de mennesker er afskediget.

(Kort bemærkning).

**Kulturministeren** (Brian Mikkelsen):

Nu har regeringen jo i samarbejde med alle Folketingets partier indgået en kulturbevaringsplan. Den blev så kun indgået med Dansk Folkeparti under finanslovforhandlingerne, fordi det var partiet, der ville være med til at finansiere det. Men det er jo netop en prioritering af hele kulturbevaringsområdet, fordi vi vedkender os et ansvar for vores historie, for vores arv.

Det er sådan – sagt til hr. Arne Toft – at hvis man er forpligtet til at nedsætte et udvalg, altså hvis det er obligatorisk, så føler man ikke noget ansvar for det, hvis man i forvejen ikke er motiveret. Det gør, at der ikke er nogen som helst forskel i den indsats, en kommune eller et amt vil have i forhold til det her område, hvis det var obligatorisk, i forhold til hvis det var frivilligt.

Det, der blot vil ske, når det bliver frivilligt, er, at de, der er motiveret for det, vil tilrettelægge en politik for det, gå meget mere op i det. Jeg tror også, det vil betyde inden for andre områder, at der vil være flere, der presser på, for at man deltager i det.

Hvis man pr. automatik og pr. refleks skal udnævne folk til sådan et råd, falder motivationen væk. Der er jo heller ikke nogen mening i det, hvis man tvinger folk til at gøre noget, og der ikke er nogen reel indsats bagved. Der er vel heller ikke nogen økonomi bagved. Fordi man har et udvalg, betyder det jo ikke, at kommunen skal lytte til det, og det betyder heller ikke, at kommunen skal bruge penge på det.

Det er igen i sidste ende amtet eller kommunen, der fastsætter politikken i lokalområdet.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

## Afstemning

**Den fg. formand** (Inge Dahl-Sørensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

**5) Første behandling af lovforslag nr. L 66:**

**Forslag til lov om ændring af lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt om Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven) og lov om ungdomsskoler. (Frivilliggørelse af folkeoplysningsudvalgene).**

Af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs).  
(Fremsat 6/11 2003).

Lovforslaget sættes til forhandling.

### Forhandling

**Tina Nedergaard (V):**

Da Venstres ordfører ikke kan være til stede i salen i dag, har jeg lovet at redegøre for Venstres holdning på området.

Lovforslaget skal ses i forlængelse af anbefalingerne fra Udvalget vedr. kommunale råd og nævn mv. Dette udvalg havde til opgave at vurdere de råd og nævn, som er nedsat i kommunalt regi i henhold til gældende lov.

Rådets rapport, som fremkom i maj, indeholder en række anbefalinger om frivilliggørelse af flere råd og nævn. Blandt forslagene er folkeoplysningsudvalgene, som siden den 1. januar 1991 har været lovpligtige for kommunerne.

Kl. 15.00

Med lovforslagets eventuelle vedtagelse muliggør vi, at kommunerne kan indrette sig efter individuelle forhold. Der er små kommuner, der gerne vil gå sammen med nabokommunen på folkeoplysningsområdet, og det gives der nu mulighed for, ligesom kommunerne får ret til at placere området som et direkte ansvarsområde under kommunalbestyrelsen. Men opgaverne skal naturligvis stadig løses i overensstemmelse med gældende regler. Der er alene tale om frivilliggørelse af måden at organisere arbejdet på, det er ikke en frivilliggørelse af, om opgaven på folkeoplysningsområdet skal løses.

Vi er godt klar over i Venstre, at mange kommuner stadig vil vælge at nedsætte folkeoplysningsudvalg, og det har vi det helt fint med. Folkeoplysningsudvalgene har været et godt bindeled mellem folkeoplysningsvirksomhederne og kommunalbestyrelserne, og derfor finder vi, at de er en god løsning. Men fordi en løsning er god, betyder det ikke, at den er god for alle. Med frivilliggørelsen bliver det op til kommunerne

selv at tilrettelægge tingene, og det har vi i Venstre fuld tillid til at de kan.

**Lene Jensen (S):**

Som det på nuværende tidspunkt turde være antydet, handler regeringens lovforslag om, at det skal være muligt for kommunerne at nedlægge folkeoplysningsudvalgene. Men hvorfor? Det er faktisk et ret godt spørgsmål, for i lovforslagets bemærkninger kan man heldigvis læse, at den samme regering på det varmeste anbefaler, at man fortsætter med at gøre præcis, som man har gjort hidtil, som om loven ikke var blevet ændret.

I Socialdemokratiet har vi ærlig talt mere tilovers for anbefalinger end for selve lovforslaget. De nugældende regler blev nemlig født ud fra et ønske om at styrke brugerindflydelsen og den lokale forankring af folkeoplysningen, og det er i meget vidt omfang lykkedes med netop folkeoplysningsudvalgene. Alligevel vil man altså åbne mulighed for, at kommunerne kan demontere dette vigtige led i det lokale demokrati.

Nu har jeg godt nok kun siddet i Folketinget i 2 år, og derfor er det måske lidt tidligt at begynde at bruge begreber som aldrig nogen sinde før; men jeg har altså aldrig nogen sinde før i min korte karriere set så enslydende høringssvar, som tilfældet er her. Som der så malerisk står i ministeriets eget høringsnotat: Alle bortset fra Kommunernes Landsforening og Københavns Kommune vender sig imod forslaget.

Af den overvældende majoritet af hørings svar fremgår det, at man frygter for den direkte brugerindflydelse og en svækkelse af den demokratiske struktur i kommunerne. Flere hørings svar påpeger også, at hvis man ikke har folkeoplysningsudvalgene, vil det især blive de små foreninger, der bliver klemte i spillet om ressourcerne og de gode forhold, og det glæder jeg mig meget til at høre ministerens kommentar til.

Når alle ude i virkeligheden altså er imod det her, og når regeringen selv fremhæver i bemærkningerne, at man skam ønsker, at tingene kører videre som hidtil, hvorfor så overhovedet fremsætte det her lovforslag? Jo, sådan som jeg har forstået det, handler det om et frivillighedsprincip. Men set med socialdemokratiske briller, er der to andre vigtige principper, der trædes under fode, hvis dette frivillighedsprincip absolut skal håndhæves.

For det første princippet om brugerindflydelse og den lokale forankring af folkeoplysningen i videste forstand. Man tager fat i selve idé-